יהונתן ניצן   שמשון ביכלר

ההון ושברו

יהונתן ניצן | שמשון ביכלר
ההון ושברו

הקפיטליזם שולט בעולם. דיונים סוערים מתנהלים בין המלומדים הממסדיים לבין "הביקורתיים" על טיבו של הקפיטליזם הגלובלי. הבעיה היא שטיבו של המוסד המרכזי בקפיטליזם – ההון – אינו ידוע. לאחר יותר ממאתיים שנה של התפתחות קפיטליסטית נמרצת לא קיימת תיאוריית הון הגיונית אמפירית – לא במדע הכלכלה, לא בכלכלה הפוליטית המרקסיסטית ולא במדעי החברה בכלל, בין אם הם פוזיטיביסטיים או ביקורתיים, בין אם הם מודרניים או פוסטיסטיים.

הדבר בולט בעת משברי הון. אז נחשפת אוזלת ידם של המומחים והמנהלים האמונים על רזי ההון, ולעתים, ברגעי חרדה, הם אף מתוודים כי אין הם מבינים לא את טיבו של ההון ולא את משבריו. וכאשר מונפים דגלי המחאה והמפגינים יוצאים בזעם אל הרחובות, מתברר שאין להם תוכנית אלטרנטיבית. אין הם מבינים את מהותו של ההון ואת תוצאותיו.

הספר מציג דרך חדשה להבנת ההון ומשבריו המחזוריים. ההון אינו עצם מטריאלי ואף לא תהליך ייצור כלכלי. הוא אינו הצבר של אמצעי ייצור או מלאי של ציוד וטכנולוגיה, אלא מוסד מרכזי של יחסי שליטה, המאפשר בין השאר לשלוט בקווי הייצור, במלאי הסחורות ובעבודה השכירה. ההון הוא סימבול פיננסי של יחסי כוח מאורגנים הפרושים ברשת הירככית, ובמרכזם ניצבות קבוצות ההון הדומיננטי, אותן תשלובות תאגידיות־מדיניות. אלה כפויות לחלק־מחדש את יחסי הכוח לטובתן מול ההתנגדות ההולכת וגוברת, ובצירוף היחסים נוצר משבר ההון. משטר ההון (הקפיטליזם) הוא אופי־כוח (mode of power) מסוג חדש יחסית בהיסטוריה של המין האנושי – משטר שהתמסד במאות האחרונות והלך והתגבש מחדש לאורך שבעת משברי ההון שהתחוללו מאז תחילת המאה התשע־עשרה.

הספר כתוב בשפה תמציתית פשוטה, ללא ערפל אקדמי, ואינו דורש מן הקוראים ידע מוקדם, "כלכלי", מתמטי, או אקדמי. הוא אינו מסתפק בסיסמאות ובהכרזות. הוא מציג לא רק היסטוריה ביקורתית, אם לא קטלנית, של תיאוריות ההון המרכזיות המקובלות, האקדמיות והרדיקליות, אלא גם תיאוריות ומודלים כמותיים אלטרנטיביים של ההון ומשברי ההון אשר יוכלו לשמש את הרוצים בדרך רדיקלית חדשה להריסת משטר ההון ולהחלפתו במשטר אנושי.

כותבי הספר, יהונתן ניצן ושמשון ביכלר, הם מרצים בכלכלה פוליטית באוניברסיטאות ובמכללות בקנדה ובישראל.

מחיר קטלוגי: ?? ש'

1 12900 00579 2

פרדס הוצאה לאור
ספרות עברית מתקדמת